

Osnovna škola Ivana Filipovića

Filipovićeva 1

CAP program

Od ove školske godine i u našu školu je uveden CAP!

CAP (čit. kap; akronim od Child Assault Prevention) program je program primarne prevencije zlostavljanja koji osnažuje djecu u sprječavanju napada od strane vršnjaka, napada nepoznate osobe (otmica) i napada od strane poznate odrasle osobe. CAP nastoji integrirati najbolje izvore pomoći u zajednici kako bi se smanjila ranjivost djece i mladih na verbalno, fizičko i seksualno zlostavljanje.

Njegovi ciljevi su:

- Smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kvalitetnim informiranjem i poučavanjem učinkovitim preventivnim strategijama.
- Potaknuti lokalnu zajednicu da sprječavanje nasilja među ljudima, a posebno zlostavljanja djece, prepozna kao svoj važan cilj i nastojanje.
- Potaknuti obrazovne institucije na sustavan pristup prevenciji zlostavljanja djece.

CAP program ima nekoliko varijanti (kurikuluma) koje su namijenjene djeci različite dobi i potreba. Sve one koriste troslojni pristup edukacije o prevenciji:

- obučavanje osoblja škola/ vrtića
- obučavanje roditelja
- obučavanje djece.

Ključne strategije uključuju: zalaganje za sebe, podršku vršnjaka, učinkovitu komunikaciju i traženje pomoći. Svi CAP-ovi programi polaze od stava da napad predstavlja kršenje, ugrožavanje osnovnih ljudskih prava i da svi ljudi i njihova djeca imaju pravo biti sigurni, jaki i slobodni.

OBUČAVANJE ODRASLIH

prethodi obučavanju djece. Upoznaju se sa preventivnim i osnažujućim strategijama koje će djece učiti na svojim radionicama i kako najučinkovitije te strategije podržati u školi, kod kuće i u zajednici. Predavanje za osoblje škole/vrtića namijenjeno je svim zaposlenicima u ustanovi, jer svi trebaju biti temeljito upoznati s problemom zlostavljanja djece i kako im pomoći da sačuvaju svoju sigurnost.. Predavanje uključuje: prikaz problema i aktualne statistike o zlostavljanju, pitanje o tome tko i zašto zlostavlja djecu, pokazatelje/simptome koji se najčešće vide kod zlostavljane djece, prikaz vještina komunikacije s djecom koja su možda zlostavljana, osvrt na zakonske odredbe u pogledu prijavljivanja zlostavljanja i

zanemarivanja djece, te detaljno objašnjenje radionice za djecu. Predavanje za roditelje uključuje slične informacije kao i za osoblje: prikazuje statističke podatke i neka najčešća kriva tumačenja o zlostavljanju, daje pregled zakonskih odredbi oko prijavljivanja zlostavljanja te načina kako identificirati zlostavljano dijete. Roditelji dobivaju materijal (brošure) za korištenje kod kuće s djecom. Upoznaju se s izvorima pomoći u zajednici za slučaj potrebe. Detaljno im se objašnjava radionica s djecom.

Cap pomagačice u našoj školi:

Ivanka Ljubičić, učiteljica

Nives Anić, učiteljica

Dina Šprem, učiteljica

Josipa Vučković, pedagogica (voditeljica Cap tima)

OBUČAVANJE DJECE

U svakoj radionici djeca se poučavaju sljedećim osnažujućim vještinama:

- zalaganje za sebe
- podrška vršnjaka
- reći odrasloj osobi od povjerenja

Radionice za djecu bave se situacijama u kojima su povrijeđena dječja osobna prava, usredotočujući se na napad vršnjaka, napad nepoznate odrasle osobe (pokušaj odvlačenja, otmice) i napad poznate odrasle osobe. Kroz vođenu grupnu raspravu, priče i igranje uloga, djeca uče strategije kojima će se zaštititi i ostati sigurni, jaki i slobodni.

Osnovni CAP

Osnovni CAP je program prevencije zlostavljanja djece **namijenjen djeci mlađe školske dobi**.

Cilj je smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kroz:

- pružanje kvalitetnih informacija;
- poučavanje učinkovitim preventivnim strategijama;
- osnaživanje njima važnih odraslih, roditelja i zaposlenika osnovnih škola, da im pruže kvalitetniju podršku.

Radionica za djecu traje oko 60 minuta a vode je 3 CAP pomagača. Koristeći igranje uloga i vođenu grupnu raspravu, razredna radionica obučava djecu prepoznati potencijalno opasne situacije i učinkovito koristiti opcije koje su im dostupne u datoj situaciji. CAP naglašava zalaganje za sebe, podrška vršnjaka i razgovor s odraslom osobom od povjerenja kao preventivne strategije. Pitanju napada pristupa se u okviru osnovnih ljudskih prava. Nakon uvodne rasprave o 'pravima' slijede 3 igrokaza, a nakon svakog igrokaza rasprava. Ova 3

igrokaza predstavljaju najčešća iskustva napada koja djeca mogu susresti: dijete protiv djeteta (nasilničko ponašanje), odrasla nepoznata osoba protiv djeteta i napad koji uključuje odraslu osobu koju dijete pozna. Igrokazi se koriste kako bi se djeci pružile situacije u kojima mogu razmotriti različite uspješne strategije. Svaki se igrokaz igra dva puta. Prvi puta dijete je prikazano kao žrtva. Nakon rasprave (brainstorming), igrokaz se igra ponovno, ovaj puta kao 'uspješna priča' u koju se uključuju sve pozitivne preventivne strategije do kojih se došlo. Djeci se daje prilika da sudjeluju u podržavajućim ulogama kako bi vježbala pozitivno ponašanje. Ove igrokazi izvode certificirani odrasli CAP pomagači. Oni nikad ne dozvoljavaju djeci koja sudjeluju u radionici da igraju negativnu ili zastrašujuću ulogu, bez obzira što se radi samo o glumi. U završnom igrokazu, razredna učiteljica se poziva da glumi samu sebe kao podržavajuću odraslu osobu koja će odgovoriti na dječju molbu za pomoć. Ovaj igrokaz daje djeci priliku vizualizirati što bi se dogodilo ako bi trebali razgovarati s nekim o problemu. On daje jasnu poruku djeci da su njihovi učitelji brižni i tu su da im pruže podršku. Radionica završava kratim ponavljanjem naučenih preventivnih strategija i informacijom djeci da će im odmah nakon radionice CAP pomagači biti dostupni za individualni razgovor. Iskustvo je pokazalo da mnoga djeca nakon radionice žele razgovarati o različitim stvarima. Naglasak je ovdje prvenstveno na učvršćivanju vještina naučenih na razrednoj radionici i jačanje njihovog vjerovanja da imaju pravo biti sigurni, jaki i slobodni. Učitelji tijekom obučavanja osoblja dobivaju upute kako s učenicima ponavljati naučene preventivne strategije, kako bi ih djeca učvrstila i lakše koristila.

Ove školske godine Cap pomagačice održale su roditeljski sastanak za roditelje i radionice za učenike trećih razreda.

Neki komentari roditelja:

- **Odlično! Ovo predavanje treba primjeniti i na predškolskom uzrastu.**
- **Sjajna tema!**
- **Hvala svima koji su se ovoga sjetili i koji su uključeni u ovo.**

Zapažanja drugih učitelja nakon održanih radionica:

„Jako smo zadovoljni održavanjem CAP radionica u našoj školi. Roditelji, kolege učitelji i ravnateljica su prepoznali radionice kao vrijedne i podržavaju CAP pomagačice u radu.

U planu je educirati i CAPteen tim koji bi održavao radionice i u višim razredima naše škole.“

Radionicom su bili obuhvaćeni učenici trećih razreda, njih ukupno 36. Učenici su bili jako zadovoljni nakon održanih radionica, rekli su nam da su puno toga naučili i imali su puno pitanja za svoje učiteljice.

S CAP programom nastavljamo i sljedeće školske godine!

Link: www.udrugaroditeljapk.hr

Josipa Vučković, pedagogica

